

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

**Кафедра англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова**

**Кваліфікаційна робота (проект)
ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ АНГЛІЗМІВ У СУЧАСНОМУ
НІМЕЦЬКОМОВНОМУ СПОРТИВНОМУ ДИСКУРСІ**

на здобуття другого (магістерського) ступеня

Виконала: студентка 2М курсу 08-291М
групи спеціальності 035 Філологія, 035.041
германські мови та літератури (переклад
вклчно), перша-англійська

Письмак Аліна Олександрівна

Керівник: к.пед.н., доц. Гоштанар І.В.

Рецензент: д.філ.н., проф. Олексенко В.П.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Англомовна лексика в німецькомовному дискурсі: тенденції запозичення.....	7
1.1. До питання визначення поняття «англомовне запозичення».....	7
1.2. Англомовні лексичні запозичення у німецькій спортивній мові....	15
Висновки до розділу 1.....	20
РОЗДІЛ 2. Англізми у спортивному дискурсі сучасної німецької мови: комунікативно-прагматичні особливості функціонування.....	21
2.1. Словотворчі можливості англізмів та семантичні поля у спортивних публіцистичних текстах інтернет-видань.....	21
2.2. Орфографічні, морфо-фонологічні особливості освоєння англізмів німецькою спортивною мовою.....	27
2.3. Особливості функціонування англізмів.....	30
Висновки до розділу 2.....	35
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42

ВСТУП

Нові явища, а саме запозичення фахової термінології, особливо запозичення англізмів є ознакою сучасного процесу номіналізації. Проблематика процесів запозичення й словотворення є предметом постійного наукового пошуку. Наукові розвідки щодо іншомовних запозичень набули актуальності в останні десятиліття. Глобальні перетворення у суспільстві, швидкий технічний прогрес впливають на мовний розвиток європейських країн та цілого світу. Створення єдиного культурного простору призводить до зближення словникового складу європейських мов.

На необхідності досліджень впливу англомовних лексичних запозичень на словниковий склад сучасної німецької мови наголошують дослідники Г.Д. Авчіннікова, І.І. Барнич, Н.П. Дундій, В. Карстенсен, Н.В. Ставчук, С. Földes, E. Leisi, W. Viereck та ін. Дослідники звертають увагу на те, що кількість англізмів, що функціонують у сучасній німецькій мові стабільно зростає. У своїх публікаціях вищезазначені дослідники розглядають причини виникнення, особливості функціонування англізмів у різних сферах, адаптацію новітніх англізмів у сучасній німецькій мові.

Спорт як невіддільна частина життя сучасного суспільства отримує своє відображення в мові та комунікативній діяльності людини, що дає підстави для його розгляду як певного типу соціально зумовленого мовлення. Окремі характеристики спортивного дискурсу знаходимо у наукових працях Н.Д. Арутюнової, О.В. Бабенко, О.О. Гаврилюк, В.І. Карасіка, Л.С. Козуб, О.О. Шекери. В контексті парадигми лінгвокультурології спортивний дискурс як будь-який інший має зв'язок з позамовною дійсністю. Не втрачає актуальності вивчення питання впливу спортивного дискурсу на дискурс засобів масової інформації.

Актуальність обраної теми визначається існуючими тенденціями запозичення англізмів у німецькомовний дискурс та необхідністю вивчення та аналізу прагматичних особливостей англомовних запозичень, що функціонують у сучасному німецькомовному спортивному дискурсі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота виконана на кафедрі англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова в межах комплексної теми «Лінгвокогнітивні і комунікативно-прагматичні аспекти дослідження тексту» (номер держреєстрації 0117U006792).

Мета даної роботи – проаналізувати комунікативно-прагматичні особливості англомовних запозичень, які функціонують у сучасному німецькомовному спортивному дискурсі.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

1) систематизувати основні наукові підходи визначення поняття «англомовне запозичення» та проаналізувати причини запозичення англізмів, які увійшли у сучасний німецькомовний спортивний дискурс;

2) здійснити аналіз словотворчих можливостей та семантичних полей англізмів у німецькомовних спортивних публіцистичних текстах інтернет-видань;

3) з'ясувати особливості освоєння англізмів на орфографічному, морфо-фонологічному рівнях сучасної німецької спортивної мови;

4) визначити комунікативно-прагматичні функції англізмів у сучасному німецькомовному спортивному дискурсі.

Об'єктом дослідження є англізми, що функціонують у сучасному німецькомовному спортивному дискурсі.

Предмет – прагматичні особливості уживання англізмів у спортивних публіцистичних текстах німецькомовних інтернет видань.

Матеріал проведеного дослідження становлять англізми, дібрані методом суцільної вибірки з періодичних спортивних німецькомовних інтернет-видань *DAV Panorama, Sport Bild, Kicker, 11 Freunde* за 2022-2023 рр.

Методи дослідження зумовлені метою та завданнями роботи: *метод вибірки* матеріалу, *узагальнення* та *інтерпретації* – для інвентаризації англомовних запозичень, що функціонують у німецькомовному спортивному дискурсу; *контекстуальний аналіз* – для визначення контексту вживання англізмів; *функціональний* – для з'ясування прагматичного потенціалу англізмів у німецькомовному спортивному дискурсі.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що інтерес до специфіки репрезентації соціокультурного знання у спортивному дискурсі залишається постійним. У проведеному дослідженні виявлено основні функції англомовних запозичень у реалізації комунікативно-прагматичних стратегій німецькомовного спортивного дискурсу.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання основних положень і висновків кваліфікаційної роботи у курсі лексикології німецької мови (розділі «Словниковий склад мови»), у спецкурсах із дискурсології.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і висновки кваліфікаційної роботи представлено на засіданні кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова Херсонського державного університету, доповідалися на III Міжнародній науково-практичній конференції «Лінгвістичні обрії XXI століття» (м. Івано-Франківськ, ХДУ, 28-29 листопада 2023 р.), на Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців «ЛІНГВІСТИКА Й

ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»
(м. Одеса, 01-02 грудня 2023 року).

Публікації. Результати наукової роботи відображено у 1 статті та 1 тезах наукових конференцій.

Структура й обсяг роботи. Загальний обсяг даної роботи – 47 сторінок. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел та списку ілюстративного матеріалу.

РОЗДІЛ 1

АНГЛОМОВНА ЛЕКСИКА В НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ДИСКУРСІ: ТЕНДЕНЦІ ЗАПОЗИЧЕННЯ

1.1. До питання визначення поняття «англомовне запозичення»

В історії розвитку кожної мови закономірним результатом мовних контактів є процес запозичення лексичних одиниць однієї мови іншою. Нові слова, що утворюються завдяки цьому процесу, є найпродуктивнішим засобом збагачення словникового складу будь-якої мови.

Лексика будь-якої мови піддається змінам, насамперед завдяки елементам словотвору, і, по-друге, на основі запозичення. При лексичному запозиченні та словотворенні, в тому числі запозиченому, виникають нові лексеми, змінюються значення, і це означає зміну в новому контексті. Серед цих процесів, запозичення особливо багаторівневий і універсальний процес.

У сучасних умовах нової нової інформаційної парадигми і розвитку ІІІ поява проникнення іншомовних термінів відбувається швидше, ніж коли-небудь. Значна частина нових слів пов'язана з необхідністю номінації нових явищ у галузі техніки та економіки, науки та спорту тощо.

Чимало розвідок лінгвістів (Н.М. Ніколаєва, Т.Я. Паничок, О.П. Протовень; В. Engels, R. Glahn, L. Götze, W. Krämer) вже було присвячено з'ясуванню причини процесу іншомовного запозичення, який найчастіше обумовлений як зовнішніми, так і внутрішніми чинниками, що залежать від системних зв'язків та соціальних детермінантів. Завдяки таким змінам мова як головний засіб комунікації виконує своє головне призначення. Системні зв'язки, наявні у будь-якому словниковому складі мови, зумовлюють внутрішні умови запозичування. Натомість соціальні чинники (зв'язок між

мовою і суспільством тощо) зумовлюють зовнішні умови. Через зміни здійснюється оновна функція мови – забезпечувати людині пізнання й спілкування. На основі опертя на результати наукових розвідок лінгвістів у нашій роботі під поняттям «запозичення» вважаємо лексичну одиницю, що увійшла з однієї мови до іншої завдяки культурним і мовним контактам, та певною мірою асимілювалася у новому мовному середовищі.

І досі фундаментальними дослідженнями щодо впливу англійської мови на розвиток сучасної німецької мови вважаються праці німецьких дослідників 20 століття таких, як В. Carstensen [14], Н. Fink [17], Н. Zindler [26]. Більшість праць присвячено причинам процесу запозичення, його розвитку та наслідків для розвитку словникового складу рідної мови. Крім того, в деяких роботах йдеться про англізми у сферах моди і реклами, спорту.

Процес запозичення іншомовної лексики розглядався дослідниками у контексті контактів на різних рівнях: як запозичування, так і як запозичення. Поряд із питаннями доцільності чи недоцільності процесу запозичення, увага також приділялась і розгляду причин, що зумовлюють цей процес. У центрі уваги перебували питання асиміляції іншомовної лексики. Основною причиною процесу запозичення, на думку німецьких науковців (В. Carstensen, Н. Zindler) виступає необхідність називати нові поняття. Також йдеться про соціальні та психологічні причини, поняття культури, діалектичні запозичення тощо.

Існує чимало досліджень, які вивчають англізми з різних аспектів, таких як зрозумілість, використання та ефект вливу. Найбільш досліджуваною сферою, безумовно, є рекламна індустрія, інтерес якої полягає насамперед у тому, як англізми в рекламі впливають на купівельну поведінку клієнтів. Але є й інші сфери, що роблять англізми предметом дослідження: професійний контекст або повсякденне спілкування.

Аналіз наукових досліджень засвідчує як позитивне, так і негативне ставлення до англійців. Погляди, що містять критику застосування в мові англомовних запозичень, пояляють в наступному:

- німецька перебуває під зростаючим впливом англійської мови, що підтверджуються кількістю англійців, що функціонують у мові;
- англійці особливим чином сприяють незрозумілості багатьох текстів;
- англійці мають деструктивний вплив на німецьку мову, вони не можуть бути інтегровані граматично [16].

На рубежі 20-21 століть починається період посилення інтенсифікації мовного дискурсу. Йдеться про з'ясування вимог до закону про мову, чіткого конституційного статусу німецької мови, зміцнення німецької мови в європейських інституціях і за прихильності до вивчення німецької мови іммігрантами. Наголошується на необхідності покращення викладання рідної мови, обмеження використання англійської мови. На цей час припало й остаточне впровадження нових положень для нового німецького правопису [16, с. 60].

Попри те, що вже існує достатня кількість наукових робіт щодо питань процесу запозичення, цілісного розуміння цього поняття так і не знайдено.

Існують різні погляди на суть поняття «запозичення»: йдеться про перенесення складників однієї мови до середовища іншої. Іншомовними вважають запозичені слова, фонетично та граматично оформлені за зразком іншої мови. Через шлях асиміляції (приспосовування до мови-реципієнта, отримання флексій, утворення семантичних варіантів тощо) запозичення повністю засвоюються мовою.

Як вже було зазначено у нашій розвідці «Прагматичний аспект англійців у сучасному німецькомовному спортивному дискусії», у процесі

визначення терміну «англомовне запозичення» виникають питання насамперед етимологічного характеру, оскільки англійська мова проявляється в багатьох різних регіональних, національних і міжнародних формах, та є поширеною у всьому світі. Тому часто предметом лінгвістичних розвідок стають або американізми, або британізми (В. Engels) [9]. Варто зазначити, що визначення «англізм» виявляється проблематичним, оскільки під цим поняттям багато можуть бути об'єднані дуже різні мовні одиниці. Дослідник вирішує, яку точку зору він візьме: це діахронічного (тобто походження) або синхронічного (тобто англомовна характеристика).

У нашій роботі ми не надаємо суттєвого значення питанню походження англійзмів з різних форм існування англійської мови. Для вивчення запозичень з англійської мови послуговуємося неупередженим терміном «англізм» (*Anglizismus*) як загальний термін, що уміщує у собі всі варіанти англійської мови (Ch. Götzler, A. Onysko, W. Yang) [9]. Цей термін охоплює послідовний ряд англомовних мовних одиниць (від морфем до цілих фраз), що функціонують сьогодні у німецькій мові спорту.

Зазначаємо, що англізми серед усіх іншомовних запозичень (латинізми, грецизми) у німецькій мові є найпоширенішими. Вони вживаються у всіх галузях і сферах життя, процес поширення англійзмів має системний характер.

Процес поширення англійзмів у німецькій мові бере витoki ще з XV століття. І сьогодні англізмам належить провідна роль у збагаченні словникового складу сучасної німецької мови. У Європі Німеччина є однією з країн із сильним англо-американським впливом, що можна чітко спостерігати, не в останню чергу в мові. Англізми сьогодні поширені всюди. Вони є майже у всіх сферах життя, науковій галузі та бізнес-секторі. Протягом кількох років компанії та організації прагнуть включати назви

посад англійською мовою, щоб вони нібито звучали привабливіше для потенційних претендентів.

У публічному дискурсі часто припускають, що збільшення англійських слів у словнику німецької мови є приводом для критики. Йдеться про суперечки, про «занепад» та «англізацію» німецької мови [25].

Проте деякі слова з політики та поезії, такі як *Parlament* або *Schöpfung* майже не сприймаються як іноземні. За твердженням В. Kettemann, сьогодні кількість слів англійського походження змінюється в загальній німецькій лексиці залежно від джерела між 3500 і 5000 [20, с. 61].

Англізми ніколи не входять до німецької мови без причини, але їх причини змінювалися з часом і змінюються залежно від сфери використання. Загалом можна сказати, що англомовні запозичення вживаються скрізь, де немає німецьких еквівалентів, але потрібно називати нові речі або явища. Хоча запозичування часто не є гострою необхідністю, вони допомагають збагатити мову та точніше структурувати словниковий запас. Сьогодні англійські слова мають соціальний престиж, особливо в сферах моди та розваг. Іншою причиною запозичень з англійської є стислість багатьох із цих слів.

Поряд з лінгвістичними причинами існують також позамовні причини для процесу запозичення. Вплив іноземних мов завжди пов'язаний з культурними, економічними та політичними тенденціями. Прикладами екстралінгвістичних причин, зазначає німецька дослідниця W. Yang, виступають економічна допомога з боку США у рамках плану Маршалла, особливий статус англійської мови в деяких міжнародних організаціях або положення англійської мови як першої іноземної мови в Німеччині [27]. У спортивній мові, окрім популярності англійського професійного спорту, позамовним чинником є розвиток сучасних видів

спорту, більшість з яких спочатку прийшли з Великої Британії, а тепер переважно з Австралії та США [27, с. 18]. Крім того, покращення мовних навичок німецького населення, що також є причиною відсутності адаптації англійських лексем, а також розвиток Інтернету з пов'язаною з ним глобальною мережею були вирішальними факторами для різкого збільшення англізмів у кінці 20 ст.

Англомовні запозичення можна розділити на різні типи. Найвідоміша класифікація розрізняє видимі (англійське походження одразу визнається таким) та приховані:

- Іноземні слова не адаптовані до німецької мови за своїм написанням і вимовою, тому їх іноземне походження відразу стає очевидним (*Jeans, Story, Beefsteak*).

- Запозичені слова настільки інтегровані в німецьку мову, що їх походження вже не упізнається відразу (*Sport, Film*).

Розрізняють іншомовні та запозичені слова на основі відповідності між написанням і звучанням: у випадку іноземних слів вони не узгоджуються (*Teenager*). Однак у випадку запозичених слів або написання адаптовано до німецької вимови (*Streik*), або спосіб мовлення адаптовано до написання (*Radar*) [26, с. 8].

У свою чергу В. Carstensen розрізняє три форми фіктивних запозичень:

- морфологічні запозичення: англійське слово вживається в німецькій мові в іншій формі, наприклад, *Pulli* (скорочення англійського слова *Pullover*);

- лексичні псевдозапозичення: словотворення з англійським морфемним матеріалом за англійським зразком, наприклад *Showmaster*;

- семантичні псевдозапозичення: переймання англійського слова, але зі значенням, яке не є поширеним в англійській мові, наприклад, *Handy*;

г) змішані композиції містять як англійські слова, так і німецькомовні компоненти, наприклад, *Haarspray* [14, с. 90].

Приховані англізми не містять частин слів, які були взяті безпосередньо з англійської мови. Це означає, що їх часто важко розпізнати як англізми. Насамперед слід розрізняти запозичені значення та запозичені сполуки, причому останні диференціюються відповідно до інших критеріїв.

Отже, внутрішні умови мовних змін визначаються системними зв'язками, що діють у самій мові, а також безпосередньо наявними мовними одиницями. Зв'язок між мовою і суспільством, свідомістю людини диктує зовнішні чинники. Виходячи з аналізу наукових робіток лінгвістів, можна узагальнити такі екстралінгвістичні причини процесу запозичення: культурний вплив між народами, співпраця між різними державами, підвищення інтересу до вивчення тієї або іншої мови, особливості мовної культури соціальних класів, до яких потрапляє нове слово. Натомість головними причинами, що внутрішньо обумовлені, виступають: відсутність у рідній мові еквівалентної лексичної одиниці для позначення нових понять, тенденція до економії мовних засобів і комунікативної чіткості, потреба в деталізації відповідного значення, тенденція до експресивності та образності, відсутність у рідній мові можливості утворити похідні слова.

Вважаємо неможливим говорити про причини запозичення, не приділивши при цьому увагу процесу асиміляції цих слів в рідній мові. Сучасні дослідники розглядають цю проблему, не тільки в контексті фонетичної і морфологічної адаптації до норм іншої мови, але й з позиції пристосування значення, дериваційної, прагматичної активності англомовних запозичень.

Поетапний процес адаптації започиних слів запропоновано у роботі В. Авчіннікової. Йдеться про весь процес запозичення як «єдиний

діалектичний, у якому перетинаються дві мовні системи і який може бути поділений на три основні етапи» [1]. Спочатку відбувається проникнення нового слова зі збереженням чужомовного написання. Однак при фонемно-графічному оформленні можуть виникати певні відхилення у написанні, вимові, відбувається освоєння іншомовного слова у писемному та усному мовленні. Наступним етапом виступає безпосередній процес запозичення, на який суттєвий впливають закони мови-джерела, закріплення нового значення, дієвий ужиток як в усному, так і в письмовій комунікації. На останньому етапі відбувається повне підпорядкування слова нормам мови, що запозичує (деривація, скорочування, внутрішня й зовнішня сполучуваність, стилістичні зміни).

Отже, історичне дослідження словникового складу у німецькій мові задля визначення категорії слів у цій галузі дослідження, вважається етимологічним. Таке дослідження завжди вбудовано в європейський контекст, оскільки для порівняльного аналізу треба використовувати мови, споріднені з німецькою мовою. Але також дослідження в значенні дослідження історії німецької лексики та історії значення потрібне спостереження за мовними і культурними контактом.

Таким чином, виділені етапи є характерними для процесу пристосування англізмів у німецькій мові на основі змісту окремого з етапів процесу запозичування.

Отже, спираючись на наукові доробки зарубіжних і вітчизняних вчених, під «запозиченням» вважаємо лексичну одиницю, що увійшла з однієї мови до іншої завдяки культурним і мовним контактам, та певною мірою асимілювалася у новому мовному середовищі. У процесі входження до іншої мови запозичення зазнає певних етапів пристосування у новій мові: від уживання запозиченого слова в лапках і поясненнями його значення, до потрапляння цього слова до вокабуляру мови-рецептора.

1.2. Англомовні лексичні запозичення у німецькій спортивній мові

У комунікативній діяльності людини важливе значення відіграє спорт як активна фізична діяльність, як прагнення до змагань, що знаходить своє відображення у мові. Саме це робить спортивний дискурс соціально зумовленим мовленням. Питанням спортивного дискурсу присвячено праці вчених О.О. Гаврилюк, В.І. Карасіка, Л.С. Козуб, О.О. Шекери. Аналізуючи спортивний дискурс в рамках лінгвокультурологічної парадигми, дослідники стверджують, що спортивний дискурс безпосередньо взаємопов'язаний з позамовною реальністю. Як текст, «занурений у спортивне життя, спортивний дискурс пов'язаний з базовими потребами людини в ігровій діяльності, фізичному вдосконаленні, змагальності» [5, с. 309].

Протягом багатьох десятиліть науковці намагаються знайти чітке визначення поняття «спортивна мова». Визначення М. Буеса (M. Bues, 1953) і сьогодні використовується в деяких наукових розвідках. Йдеться про те, що «Спортивна мова (*die Sportsprache*) – це мова, яку спортивна спільнота використовує в спорті та в розмовах тощо про спорт» [12, с. 13]. На думку М. Буеса, до цієї спільноти належать спортсмени, тренери, наглядачі та судді, а також спортивні репортери і глядачі [12, с. 14]. Також мова спортивних журналів є такою ж частиною спортивної мови, як і мова самих спортсменів. Тому особливості використання англізмів у журналах відображають загальну картину їхнього використання в усій спортивній мові. Отже, спортивна мова вважається особливою лексикою, що формує загальний словниковий фонд мови протягом останніх десятиліть.

Мовою спорту (*Sportsprache*) М. Hoffmann вважає триєдність різновидів цієї мови, які мають комунікативний вимір: а) технічна мова

спорту, б) спортивний жаргон, в) мова спортивного репортажу [19, с. 241]. Ці мовні форми слід розглядати як частини однієї мови, а скоріше як форми спілкування, як способи спілкування: стандартна мова або регіональна мова, спеціальна мова або спільна мова, розмовна чи у мові письма, у звичайній мові чи вульгарній мові, у офіційній мові чи мові преси тощо. З використанням різновидів створюються ситуативні контексти, відображаються характеристики учасників спілкування або соціальні стосунки між ними. Виходячи з цього, особливості структури спортивної мови, за М. Hoffmann, такі:

а) Технічна мова спорту поєднується з особливостями дистанційного спілкування. Це переважний і аж ніяк не єдиний засіб спілкування спортивних адміністрацій, спортивних чиновників і спортивних науковців.

б) Технічний жаргон спорту поєднується з ознаками близького спілкування. Це бажаний, але аж ніяк не єдиний засіб спілкування між командами та вболівальниками - обов'язковою умовою в кожному випадку є те, щоб вони були неформальними та вільними від інституційних обмежень.

в) Мова спортивних репортажів використовується для спілкування між спортивними журналістами та медійною громадськістю, що цікавиться спортом. Вона виражається в спортивно-журналістському формуванні текстів і, таким чином, представляє себе як родова мова журналістської мови ЗМІ [19, с. 243].

Технічна мова спорту, так як і спортивний жаргон характеризується характерними лексичними одиницями (професіоналізмами або жаргонізмами), що надає їм статус різновиду спортивної мови. Мова спортивних репортажів містить шаблони для функціонально відповідної стилістичної організації всіх видів прийомів у тексті. Йдеться про мову тексту. Можна розглядати такі текстово-мовні засоби: мовні засоби (на всіх

рівнях мовної системи), а також паралінгвістичні (друкарські, просодичні) і позамовні засоби (особливо візуальні медіа). Виходячи з останнього, все це можна описати мовою спортивних репортажів. Спортивні фотографії в пресі або графічні фінішні лінії та геометричні позначки на зображеннях трас для змагань та ігрових полів [19, с. 248–257].

Таким чином, технічна мова спорту та спортивний жаргон є невід'ємною частиною мови репортажів, адже спортивні журналісти виконують подвійну соціальну роль. З одного боку, вони повинні виконувати свою соціальну роль експертів у питаннях спорту, з іншого боку, у своїй ролі журналістів (редакторів, репортери, ведучі) створити певну близькість до аудиторії ЗМІ, яка цікавиться спортом, створити емоційну залученість у спортивні події.

Значний вплив англійської мови на словниковий склад німецької спостерігається у 19 столітті, що було зумовлено домінуванням Англії в багатьох сферах сучасного життя, таких як промисловість і торгівля [22, с.14]. Саме в цей же час популярними у Німеччині стають англійські види спорту (*football, basketball, boxing*), зрозуміло, що для опису цих видів спорту знадобилися і нові лексичні одиниці. В цей період в німецькій мові з'являються англійські технічні терміни, які часто використовуються спортсменами.

Футбольна мова, як різновид спортивної мови, має власні характерні особливості технічної мови. Так, Н. Вуџманн зазначає, що футбольна мова характеризується спеціальним словником, вона стандартизована в різних регіонах, використовується по всій Німеччині [13].

Оскільки футбол є національним видом спорту в Німеччині, немає іншого виду спорту, про який можна було б говорити з такою частотою можна висловлюватися технічними термінами. Достатньо подивитися на

газети на ринку, і відразу помітно, що більшість рядків газети у своїй спортивній частині присвячені футболу.

Можна з повним правом сказати, що мова футболу серед непрофесіоналів є однією з найбільш найпоширенішою спеціальною мовою в спортивній мові. Причиною цього є сам футбол. Німеччина безсумнівно посідає перше місце в спортивному рейтингу. Футбольна мова в першу чергу характеризується її лексикою. Це поширюється серед уболівальників, а й завдяки ЗМІ, які так детально висвітлюють цей вид спорту [15, с. 5]. Завдяки ЗМІ адресат отримує до доступ фраз, які проникають у підсвідомість через частоту зустрічальності. Мова футболу впливає на повсякденне життя. Коли справа доходить до технічної мови футболу, слід враховувати процес розвитку, який ще не повністю зрозумілий завершено [15, с. 10]. Тому що, як і будь-яка інша мова, мова футболу є живою мовою. І як вид спорту змінювався протягом століть розвивається, виникають нові факти, які доводиться називати.

Вплив футбольної мови на повсякденне життя відбивається і на образах спорту сучасною мовою. Відбувається так звана «спортифікація» мови навіть серед непрофесіоналів, які взагалі не цікавляться футболом. Часто вживають футбольні метафори (*am Ball bleiben*), особливо під час виборчих кампаній. Якщо ти під час виборчої кампанії з'явишся на своєму традиційному окрузі, тоді йдеться про *ein Heimspiel*.

На початку 20 ст. родоначальник німецькомовної професійної футбольної термінології Конрад Кох (*Konrad Koch*) засудив використання англійських термінів у німецькій футбольній мові. У своїй праці «*Deutsche Kunstausrücke des Fußballspieles*» (1903 р.) він зробив переклад англомовних термінів та запропонував ряд німецькомовних еквівалентів футбольних термінів, які вживаються і сьогодні:

Mittelstürmer (centre-forward), *Stürmer* (forwards), *Tor/Mal* (goal), *Schiedsrichter* (referee), *Eckball* (corner-kick), *Halbzeit* (half time), *unentschieden* (draw), *Freistoß* (free-kick), *Anstoß* (kick-off), *Strafstoß* (penalty-kick), *abseits* (off side), *abgeben, zuspielen* (to pass) [24, с. 8-9].

Робота з технічною лексикою англійської мови вважається першою фазою процесу розвитку футбольної мови. Друга фаза – це модифікація і варіанти основних термінів, які використовуються у футбольній мові [15, с. 18].

Хоча багато німецьких еквівалентів англійських слів було вивчено напам'ять, тим не менш, деякі англійські терміни можна знайти, особливо тому, що німецькі еквіваленти виявилися слабшими. Це стосується таких слів: *Captain, Team, Couch, Trainer*, які вже зарекомендували себе в спортивній мові.

Сьогодні словниковий запас англійської мови є не лише притаманним для австрійської футбольної мови, а й – для швейцарської.

У сучасній німецькій мові є слово *kicken*, яке під впливом англійської мови асимілювалося у словниковому складі німецької мови. Найвідоміший німецький журнал, присвячений темі футболу, називається *Kicker*.

Варто зазначити, що і в інших видах спорту відбулися заміни англомовних термінів німецькомовними еквівалентами (*racket* durch *Schläger* im Tennis) [15, с. 12].

Після другої світової війни в багатьох сферах суспільного життя Німеччини закріпилося багато англізмів і американізмів, вплив англомовної лексики на німецький словниковий склад спостерігається і до теперішнього часу. Німецький спортивний вокабуляр останніх двох десятиліть яскраво виражений англізмами (*Nordic Walking, Paintball, Rafting, Beachsoccer*). Сьогодні багато англізмів

настільки поширені у німецькій мові, що вони вже не сприймаються як іноземні слова (*Star, Manager, Training*).

Висновки до розділу 1

Одним із найпродуктивніших шляхів збагачення словникового складу є запозичення елементів з інших мов. Основною причиною процесу запозичення є культурні зв'язки між мовами, що мають своїм результатом імпортування іншомовних лексичних елементів. Установлено, що запозичені слова мають різний ступінь інтегрованості у мову, що запозичує.

Процес іншомовного запозичення перебуває постійно в центрі уваги багатьох вітчизняних (Н.М. Ніколаєва, Т.Я. Паничок, О.П. Протовень) та зарубіжних дослідників (В. Carstensen, В. Engels, Н. Fink, R. Glahn, L. Götze, W. Krämer, Н. Zindler). З'ясовано, що не існує єдиної класифікації запозичень, відсутня єдність у підході до класифікації іншомовних запозичень за типами.

Найчисельнішою групою запозичень у мовній картині світу німців виступають англомовні запозичення. Англізми поширені у багатьох сферах життя в Німеччині. Процес запозичення англійських слів у німецьку мову не припиняється і сьогодні.

Спортивна комунікації тісно пов'язана зі сферою медіадискурсу. З роками кількість термінів іншомовного походження збільшується, що відображає зростаючу роль спорту в сучасному світі. Зазвичай запозичення з англійської мови у видах спорту застосовуються повністю.

РОЗДІЛ 2

АНГЛІЗМИ У СПОРТИВНОМУ ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

2.1. Словотворчі можливості англізмів та семантичні поля у спортивних публіцистичних текстах інтернет-видань

Сьогодні все більше нових англомовних запозичень проникає у німецьку спортивну мову. Лексема *Sport* само по собі є англізмом, що увійшов у німецьку мову лише у 1920-х роках.

Як вже було зазначено у попередньому розділі, різновидами спортивної мови є технічна спортивна мова, спортивний жаргон і мова медіаспорту. Так, спортивна термінологія включає терміни нормативних актах або в підручниках і посібниках для тренерів. Спортивний жаргон включає заяви, зроблені тренерами та гравцями, іншими експертами, тобто мова, яка використовується під час тренувань та під час ігор, коментарі до ігор в інтерв'ю та прес-конференціях тощо. Спортивна мова ЗМІ включає повідомлення в газетах або на телебаченні, тобто звіти про матчі та коментарі, прямі трансляції тощо. Найпоширенішим засобом аналізу англізмів слугують засоби масової інформації. Англізми відносно часто зустрічаються в мові прес. Мову преси можна розглядати як показник використання англізмів у німецькій мові. Однією з причин частішої появи англізмів, мабуть, може бути те, що репортери, які беруть свої теми з іноземних джерел (особливо з англомовних країн). Є численні дослідження, які вивчають англізми з різних аспектів, таких як точність значення та ефект використання. Найбільш досліджуваною сферою є сфера масмедійного дискурсу.

Найважливішими командними видами спорту у Німеччині є такі три види:

- Футбол (*Fußball*), найстаріший та найпопулярніший з цих трьох видів спорту в Німеччині;
- хокей (*Hockey*)
- гандбол (*Handball*).

У 21 ст., в епоху розмаїття ЗМІ преса має співпрацювати та конкурувати з телебаченням, радіо та Інтернетом. Чисельні опитування засвідчують, що кількість людей, які мають намір отримувати інформацію з телебачення чи друкованих ЗМІ, різко зменшується. Зростає роль і значення спортивних інтернет-видінь.

Матеріалом визначення комунікативно-прагматичних особливостей англізмів, що функціонують у німецькому спортивному дискурсі, в нашому дослідженні виступають публіцистичні тексти спортивного дискурсу, розміщені на сайтах німецькомовних інтернет-видань газет «*DAV Panorama*», «*Sport Bild*», «*Kicker*», «*11 Freunde*».

Вище зазначені спортивні видання було обрано через те, що вони належать до спортивних журналів з найвищим тиражем у Німеччині, отже, охоплюють широку аудиторію. Так, «*Sport Bild*» є найвідомішим у Європі спортивним журналом, який читають усі вікові групи. Основа увага приділяється футбольній тематиці, але також повідомляють про інші види спорту, такі як теніс і бокс. У свою чергу «*Kicker*» вважає себе «номером 1 у футболі», більшість читачів цього журналу – чоловіки [9].

Проведений аналіз функціонування англізмів у зазначених спортивних журналах показує, що їхнє застосування обумовлено соціально-психологічними факторами, коли мовець має на меті вказати на свою приналежність до певної групи чи класу за допомогою використання англізмів. Іноді багато існуючих у німецькій мові термінів замінюються

навмисно на англомовні запозичення, що й призводить до високої частотності вживання англiзмiв.

Крiм того, частота англiзмiв завжди залежить вiд тем i подiй, про якi йдеться. Як спортивний журнал iз багатьма докладними звiтами, *Kicker* явно орiєнтований на спортивних експертiв, тому передбачається, що читачi цього журналу розумiють використану спортивну лексику:

„*Im Mai vergab Borussia Dortmund auf unglaubliche Weise die Meister-Chance. Vor dem Topspiel am kommenden Samstag vergleichen wir die Rivalen. Lesen Sie darüber hinaus, wie Bayerns Torwart Manuel Neuer 331 Tage nach dem WM-Aus beim 8:0 – Sieg gegen Darmstadt ein emotionales und gelungenes Comback feierte“ (Kicker 88/2023) [40].*

Як засвiдчує проведений нами аналіз, вживання англiзмiв у текстах цих популярних iнтернет-виданнях насамперед зумовлено спортивними подiями, якi перебувають в центрi уваги репартерiв цих спортивних видань. Через те, що зазначенi спортивнi iнтернет-видання мають схожi предметнi роздiли, вживання англiзмiв у цих виданнях вiдбувається однаковою мiрою. Проте спостерiгаються певнi розбiжностi. Стил ь мовлення видання «*Sport Bild*» є бiльш простiшим i лаконiчним, нiж стил ь видання «*Kicker*», тому англiзми зустрiчаються частiше, а нiж довгi нiмецькi еквiваленти. Тому частка вживання англiзмiв у «*Sport Bild*» є вищої частки англiзмiв у iнтернет-виданнi «*Kicker*», бо тематика статей та цiльова аудиторiя цих видань майже не вiдрiзняється.

Зазначаємо, що найпоширенiшими англiзмами, що вживаються у проаналiзованих спортивних iнтернет-виданнях, є такi iменники: *Team*, *Ticket*, *Torwart*, *Trainer/Trainerin*, *Training*, *Profi*, *Sport*, *Star* та iн. Англомовнi запозичення слугують мовнiй економiї та варiацiї вираження спортивною мовою.

Субстантивні англізми зберігають флективні елементи мови перекладу, вписуючись у відповідну парадигму відмінка, числа чи роду. За структурою складні іменники-англізми, що функціонують у німецькій мові спорту, можна поділити таким чином:

- німецьке слово (*Skitourengruppen, Skitourengehen, Scorerpunkt, Eishockeyspieler*):

„Alle befragten **Skitourengruppen** benannten am Parkplatz eine konkrete **Tour**, die sie unternehmen wollten, hauptsächlich **Standard-** und **Modetouren**. An den Standorten wären durchaus auch ausgefallenerer/anspruchsvollere **Touren** zur Auswahl gestanden“ (DAV Panorama 1/2023) [31].

„**Skitourengehen** – eine Wintersportart, die sich optimal eignet, um in der Natur abzuschalten, sich vom Alltag zu erholen. Lange bevor Lifтанlagen die Berghänge "zierten", war es der einzige Weg, im Winter die Berge zu erklimmen. Heute fasziniert das Unterwegssein auf zwei Brettern in tief verschneiter, unberührter Landschaft mehr denn je, die Zahl der Neulinge steigt stetig. Alles zu Vorbereitung, Ausrüstung, **Tourentipps** und spannende **Skitouren-Reportagen** gibt es hier (DAV Panorama 5/2023) [34].

„Er ist immer noch heiß auf dem Eis. In der NHL musste Leon Draisaitl (27) mit den Edmonton Oilers jetzt gegen die Nashville **Predators** ran – und war DER Mann des Spiels. Er knallte sein **Team** zum 6:1 und damit zum ersten Sieg. Die beeindruckte Draisaitl-Leistung: Unser **Eishockey-Nationalspieler** sorgte selbst für das 1:0 und das 5:1. Dazu bereitete er noch das 2:0 von Zach Hyman und das 4:0 von Connor McDavid vor. Bisher beste **Saisonleistung!** Nach drei **Saisonspielen** steht Draisaitl nun bei sieben **Scorer-Punkten**“ (Sport Bild 12.10.2023) [44].

- англійське слово (*Comeback, Team, Torwart, Tour, Srtar*).

„Als Raphael Guerreiro (29) am Donnerstagvormittag zu **Bayerns Reservisten-Training** nach dem 2:1 gegen Galatasaray auf den Platz kam,

*strahlte der Portugiese über beide Ohren. Auffällig, schließlich ist die Stimmung bei den Einheiten nach Spieltagen selten besonders gelöst. Die **Stars**, die dort **trainieren**, sind am Vortag nur kurz oder gar nicht zum Einsatz gekommen und deshalb meist nicht zufrieden mit ihrer sportlichen Situation.*

*Für den Sommer-Neuzugang (kam ablösefrei vom **BVB**) war das Donnerstags-**Training** nämlich ein weiterer Schritt in Richtung **Comeback** – womöglich schon im nächsten Liga-Heimspiel am Samstag (15.30 Uhr) gegen Heidenheim. Es wäre der letzte, so lang ersehnte Schritt raus aus seiner langen Verletzungs-Misere...“ (Sport Bild 10.11.2023) [47].*

Запозичені англійські дієслова можуть змінюватися за правилами німецької граматики (до допомоги суфіксів *-en, -n*): *coachen, trainieren, starten, revanchieren*.

Певні труднощі створює той факт, що деякі англізми неможливо визначити за артиклем. Виділяють такі принципи визначення роду англізмів:

- прагматичний (*der Trainer, der Torwart, der Coach*)
- семантичний (*die Tour, das Level*).

За твердженням W. Schlick [23], англізми, що функціонують у німецькомовному спортивному дискурсі, є іменниками чоловічого роду (*-er, -or, -ster, -ist*): *der Trainer, der Expedkader, der Boxer*. Англізми із закінченням *-ing, -ment* є іменниками середнього роду: *das Training, das Implement, das Trekking*). Англізми, що походять від дієслів, також є іменниками середнього роду: *das Comeback, das Triple*. Англізмами жіночого роду є іменники із закінченням *-ion, -ity* (*die Expedition, die Kondition*). Множина англізмів зазвичай утворюється за допомогою суфікса *-s*: *die Fans, die Stars, die Champions*:

*„Öffentlich steht der Holländer bereits gehörig unter Beschuss, auch intern sollen eigene **Stars** von den taktischen Vorgaben des Coaches überrascht*

sein. Carlo Ancelotti (64) freute sich über den überzeugenden Auftritt von Real Madrid beim 5:1 gegen den FC Valencia – und doch wirkte der Trainer der Königlichen auch nachdenklich. Vor allem wegen Luka Modric (38) (Sport Bild 13.11.2023) [48].

Найчисельнішу групу англомовних запозичень у спортивних журналах *Kicker* та *Sport Bild* утворюють змішані композити, оскільки насамперед йдеться про різні назви команд, клубів, гравців і тренерів, ліг: *Champions-League, Champions-League-Gruppenphase, Europa-League, Nations-League, Napoli-Coach, Rasta-Point-Guard, Bayern-Gruppe, Bayern-Sieg, Scorer point.*

„Der FC Bayern hat gegen Galatasaray erneut ein ungewöhnliches Champions-League-Spiel erlebt - mit unterschiedlichen Wahrnehmungen. Normalerweise ist für gegnerische Fans in München-Fröttmaning eine überschaubare Ecke im oberen Rang des Stadions vorgesehen, die Galatasaray-Fans, die am Nachmittag schon den Marienplatz erobert hatten, verteilten sich stattdessen im ganzen Rund. Außer aus der wie immer ganz in Rot getränkten Südkurve ertönten aus jeder Ecke Gala-Fangesänge - oder eben Pfiffe“ (Kicker) [35].

Отже, частота вживання англізмів у німецьких спортивних журналах на пряму залежить від тих подій навколо спорту, про які повідомляють ЗМІ. Зазвичай такі журнали орієнтуються на експертів у галузі спорту, які обізнані у спортивній лексиці. Також використання англомовних запозичень обумовлено прагненням мовця замінити довші німецькі еквіваленти коротшими відповідниками з англійської мови, незалежно від цільової групи спортивного журналу.

2.2. Орфографічні, морфо-фонологічні особливості освоєння англізмів німецькою спортивною мовою

Варто зазначити, що у період 20 ст. англізми, що функціонують у німецькій спортивній мові, мають певні фонологічно та графематично ефективні механізми інтеграції, що впливають на морфологію мови. Домінантними у словотворенні є суфікси *er*, *ing* та у через їхню формальну і функціональну схожість. Проте вже на початку 21 ст. ситуація змінюється кількісно та якісно. Кількість англізмів зростає і призводить до високого рівня внутрішньої структури. У сфері деривативів формується продуктивна система, що, з одного боку, оперує іноземними основами, але з іншого боку, - адаптується до основної граматики.

В усіх фундаментальних дослідженнях, присвячених аналізу англізмів у німецькій мові іменники визнаються найбільшою групою запозичених слів. Далі йдуть прикметники, які перевищують запозичені дієслова. Прикметники з англійської мови підпорядковані німецькій флексії („*das clevere Team*“).

Англомовні запозичення, зазначає П. Айзенберг [16], функціонуючи у німецькій мові, зазнають інтеграційного впливу від граматики німецької мови: фонологія, просодія слів, графематика, а також прикметниковий змін або присвоєння роду, поєднане з вибором виду відмінювання іменників.

Однією із головних зовнішніх причин інтенсивного процесу запозичення є тісна взаємодія між німецькою та англійською мовами, яка обумовлена необхідністю найменування предметів та явищ.

Англомовні запозичення відбуваються здебільшого через письмову комунікацію, переважно через сучасні засоби масової комунікації. Саме через це багато англізмів зберігають свою первинну форму:

„Warum die britische Everest-Expedition von 1953 sich die Berge rund um den Snowdon für ihre Vorbereitungstouren ausgesucht hat?“ (DAV Panorama 5/2022) [29].

„Öffentlich steht der Holländer bereits gehörig unter Beschuss, auch intern sollen eigene Stars von den taktischen Vorgaben des Coaches überrascht sein. Carlo Ancelotti (64) freute sich über den überzeugenden Auftritt von Real Madrid beim 5:1 gegen den FC Valencia – und doch wirkte der Trainer der Königlichen auch nachdenklich. Vor allem wegen Luka Modric (38)“ (Sport Bild 13.11.2023) [48].

Шляхи інтеграції іншомовних запозичень можуть бути такими: орфографія відповідно до вимови мови оригіналу та адаптація вимови до написання мови оригіналу. Німецький лінгвіст Х. Мунске запропонував такі види інтеграції іншомовних запозичень:

- Релевантним для аспектом інтеграції є вживання англізмів з великої літери: *Star, Coach, Team*. Англійські іменники спочатку пишуться з малої літери, але чим далі вони йдуть шляхом інтеграції, тим швидше вони втрачають цю особливість.

Написання через дефіс, інший аспект графічної інтеграції, дає зрозуміти, що оригінальна синтагма аналізується як складена:

„Diese Füchse sind wirklich unglaublich. Auch der große FC Barcelona kann die Berliner im Super-Globe-Halbfinale am Sonnabend nicht bezwingen. Die Füchse gewinnen einen irren Handball-Krimi in der Verlängerung 35:34 (16:16, 29:29). Darunter auch dieses Jungen-Team, das selbst erfahrene Handball-Experten absolut verblüfft. Den Nachwuchs-Handballern gelang nämlich ein beinahe unglaublicher Kempa-Trick - und zwar ein vierfacher!“ (Sport Bild 10.11.2023) [47].

Англомовне запозичення зазвичай отримує граматичну інтеграцію, нові граматичні категорії цільової мови. Адаптація дієслівних англізмів до

дієслівної парадигми відбувається шляхом утворення інфінітива на *-en*: *trainieren, starten, boxen, testen*.

За Р. Гланом [18], існує дві категорії щодо англомовних запозичент прикметників. Йдеться про прикметники, що функціонують предикативно (вони не змінюють своєї форми), та прикметники, які застосовуються атрибутивно та інтегруються до німецької флексійної системи:

„Khedira: „*Mehr Energie auf dem Feld. Ich hatte das Gefühl, dass noch mehr Energie auf dem Feld war*“, beschrieb Rani Khedira die Darbietung in Neapel. „*Im Verteidigen waren wir konsequenter. Mit allem, was wir hatten, haben wir unser Tor verteidigt*“. Genau darauf wird es unter anderem am Sonntag beim Spitzenreiter Bayer Leverkusen ankommen, um vielleicht mindestens einen Punkt mit in die Hauptstadt zu entführen. Und dann dürften im Rheinland die Jubelschreie ähnlich laut ausfallen wie **just** in Italien ...“ (Kicker) [35].

„Torspektakel in Berlin: Eisbären stolpern gegen Wolfsburg. Der 20. Spieltag in der DEL wurde am Samstagabend mit einem Torspektakel in Berlin eröffnet. Die Eisbären, Tabellenführer, unterlagen dabei den **furiosen** Grizzlys“ (Kicker) [36].

Орфографічні зміни можна побачити при заміні англійської літери *s* німецькою *k* (*Rekord, Klub*), англійське сполучення літер *sh* замінюється німецьким *sch* (*Schock, schockiert*).

Правила німецької вимови іноді застосовуються до англійських запозичених слів. Якщо *sp* або *st* є в початковому звуці, то переважно використовуються старі англізми. Цікавим з семантичної точки зору є явище так званого псевдозапозичення англізмів, суть якого полягає у прийнятті німецькою мовою англізмів з одним або кількома значеннями. Подальше використання таких англізмів призводить до того, що вони отримують значення, яких немає в англійській мові.

2.3. Особливості функціонування англiзмiв

Науковi розвiдки, що присвяченi аналізу особливостей функціонування англiзованих запозичень, у центрі уваги перебувають функціональнi особливостi англiзмiв.

Як зазначає О.А. Стишов, англiзованi запозичення, що входять до iншої мови, є номiнати́вним засобом збагачення процесу комунікації [10, с. 75]. Номiнати́вна функція полягає у необхідності назвати новi предмети та реалії:

*„Er hat so gut wie nie etwas publiziert, auch andere schrieben selten über ihn, da mag ihm im Lauf der Jahre sicher auch sein „**Bad-Boy-Image**“ vorausgeeilt sein. Markus Bock trägt schwarz, ist ausgiebig tätowiert, sein **Instagram-Account** heißt „**The Midnight Wolfman**“, was immerhin haarscharf zu dem Wenigen passt, was er gleich am Telefon von sich preisgibt“ (DAV Panorama 5/2023) [34].*

*„Der Pfad beginnt mit einem Test des **Body-Mass-Index**. Beim Durchzwängen an einem Klemmblock kann einem durchaus die Frage in den Sinn kommen „was tun, wenn ich stecken bleibe?“ (DAV Panorama 2/2023) [32].*

*„Für viele **Wanderfans** ist der Winter eine tote Zeit. Mit umso mehr Begeisterung geht es dann auf die erste **Tour**. Doch allzu bald kommt das böse Erwachen: **Kondition** und **Fitness** können mit der eigenen Bergbegeisterung im wahrsten Sinn des Wortes nicht Schritt halten. Das kann auch weit schwerere Folgen als den vorzeitigen Abbruch der geplanten **Tour** haben: Der überwältigende Teil aller Wanderunfälle ist auf mangelnde körperliche **Fitness** zurückzuführen. Sinnvolles **Training** zur rechten Zeit hilft, die Bergwelt fit und gesund zu genießen“ (DAV Panorama 5/2023) [34].*

Якщо у мові немає еквівалентної одиниці, запозичення не вимагає пояснення. Але спостерігається тенденція, коли у мовленні надається перевагу англiзмам, а не питомому слову з таким самим значенням:

„Back to the Roots. Klettern und Bergsteigen hat eine lange Tradition“ (DAV Panorama 4/2022) [28].

Англомовні запозичення можуть в деяких випадках бути більш вдалимi, ніж їхній переклад. Тоді йдеться про інтегровальну функцію англiзмів, що забезпечують міжкультурну комунікацію:

*„Lionel Messi hat zum achten Mal den Ballon d'Or gewonnen. Der argentinische Weltmeister setzte sich bei der Wahl zum besten Fußballer des Jahres unter anderem gegen Ex-Dortmund-Stürmer Erling Haaland durch. Der Norweger hatte mit Manchester City in der abgelaufenen Saison das **Triple** aus Meisterschaft, Pokal und **Champions** League geholt“ (Sport Bild 03.11.2023) [45].*

*„Der **Hit** elektrisiert. Immer noch. Und immer wieder. Dortmund gegen die Bayern. Anders diesmal: Keiner der beiden Klubs ist Tabellenführer. Und beim FC Bayern trübt die Pokal-Blamage die Vorfreude“ (Kicker 89/2023) [41].*

Як засвідчує проведений аналіз публіцистичних текстів, застосування англiзмів в німецькій мові спорту зумовлено також прагненням до економії у мовленні:

*„In der Spur Ski nicht abheben, sondern hinterziehen. Beim Spuren Skispitzen nur leicht aus dem Schnee bringen. Durch sein breites Tourenspektrum ist das Kleinwalsertal eines der besten Skitourengebiete der Nordalpen. Doch wo viele Menschen sind, kann es für die Natur eng werden. Helfen soll das Projekt „Natur bewusst erleben“. Eine „Haute Route“ fernab des **Mainstreams**? Es muss nicht immer Chamonix-Zermatt sein! Gleichwohl mit dem Alpenbogen auf Augenhöhe bewegt sich die „Haute Route“ im Jura, nur*

einsam und mit freiem Blick. Iris Kürschner erzählt von ihrer Tour durch die raue Gegend“ (DAV Panorama 6/2022) [30].

Наведений приклад засвідчує, що англiзм *Mainstream* замiнює у мовленнi описовий зворот та сприяє мовленнєвiй економiї.

Англiзми можуть виконувати експресивну функцiю, оцiнюючи при цьому предмет або явище з позитивного, або негативного боку:

*„Im Herbst 1973 stieg zwischen dem FC Bayern und Dynamo Dresden des erste deutsch-deutsche **Duell im Eurocup**. Uli Hoeneß und Eduard Geyer begeben sich auf eine wunderbare Zeitreise, lassen Szenen und Anekdoten aufleben, ziehen aber auch Vergleiche zwischen dem früheren und dem heutigen **Fußballbusiness**“ (Kicker 86/2023) [39].*

Як бачимо наведений англiзм *Fußballbusiness* мiстить у собі негативне ставлення до сучасного футболу, який сприймається мовцем як бiзнес, а не як гра та справжнє мистецтво.

Часто англiзми з'являються у нiмецькiй мовi задля того, щоб репрезентувати новий вид спорту, описати його лексику. Так було свого часу з футболom i його технiчною термiнологiєю (*Fußballsprache*). Як тiльки з'являються новi спортивнi види, так i вiдбувається проникнення у нiмецьку мову з англomовного простору нових термiнiв: *Stand-Up-Paddle, Sup-Board, Paddleboarding, Snowboarding, Skateboard, Skeleton, Freestyle, Diving*.

Однiєю з причин англomовних запозичень є також стилiстична функцiя: англiзми використовуються задля колориту, експресивностi вираження, мовноi економiї. Точнiсть i стислiсть вираження вiдiграє у спортивнiй мовi велике значення. Також вони можуть збiльшити можливостi вираження, якщо в нiмецькiй мовi немає значноi кiлькостi синонiмiв певних спортивних термiнiв (*Coach, Team, Ticket*):

„Dieses Tor hat alles ruiniert“: Napoli-Coach Garcia ärgert sich über eine Sache Mit dem verspielten 1:0 im Champions-League-Heimspiel gegen Union Berlin verpasste Napoli das quasi sichere Ticket für das Achtelfinale. Dennoch sind die Chancen aufs Weiterkommen hoch - genauso wie die Chancen auf die baldige Beendigung der Heimflaute, wenn man Trainer Rudi Garcia Glauben schenkt“ (Kicker 86/2023) [39].

Використання англійзмів у публіцистичних текстах спортивних інтернет-видань залежить й також від стилю мовлення, віку та інтересів спортивних репортерів. Задля створення сенсаційних вражень репортери часто застосовують вражаючі, експресивні комбінації саме за допомогою англійзмів (найпоширеніше застосування у заголовках статей): *Back to the Roots! Glasfasen kommt: rasant & zukunftsfähig surfen! Heat bei sieben!*

„Diese Füchse sind wirklich unglaublich. Auch der große FC Barcelona kann die Berliner im Super-Globe-Halbfinale am Sonnabend nicht bezwingen. Die Füchse gewinnen einen irren Handball-Krimi in der Verlängerung 35:34 (16:16, 29:29). Darunter auch dieses Jungen-Team, das selbst erfahrene Handball-Experten absolut verblüfft. Den Nachwuchs-Handballern gelang nämlich ein beinahe unglaublicher Kempa-Trick - und zwar ein vierfacher!“ (Sport Bild 10.11.2023) [47].

Як бачимо з наведених прикладів, немає жодних обмежень щодо комбінації англійських і німецьких слів. Важливим при цьому виступає соціальний, технічний колорит. Все залежить від аудиторії спортивного журналу, від потенційного читача: спортсменів, спортивних експертів. Тих, хто просто цікавиться спортом. Спортивні журнали, цільової аудиторією яких є молодь, застосовують частіше англомовні запозичення.

Крім вище зазначених функцій англійми у німецькомовних спортивних текстах слугують слугують для створення ефекту новизни, що впливає на зацікавленість потенційної аудиторії спортивних видань:

„Der Pfad beginnt mit einem Test des **Body-Mass-Index**. Beim Durchzwängen an einem Klemmblock kann einem durchaus die Frage in den Sinn kommen „was tun, wenn ich stecken bleibe?“ (DAV Panorama 2/2023) [32].

„...**Mountainbiken** – die Berge hinauf auf Forstwegen, hinunter auf dem **Singletrail**. Nach einer ereignisreichen Zeit in Grönland ist der **Frauen-Expedkader** im August wieder gut daheim angekommen. Ein **Live-Vortrag** über Erfolge Herausforderungen und besondere Momente Grundsätzlich bei der Form von **Krafttraining** wichtig: vorher aufwärmen (z. B. 5-10 Minuten **Crosstrainer**, Seilspringen oder Hampelmann)“ (DAV Panorama 5/2023) [34].

У наведених прикладах з німецького спортивного видання *DAV Panorama* йдеться про такий вид спорту як гірський велосипед (*Mountainbiken*). Оскільки це може бути також видом активного відпочинку звичайних людей, для створення зацікавленості та ефекту новизни мовець використовує значну кількість англізмів у різному поєднанні лексем.

Спортивна мова, яку слугує охопленню інтересів усієї спортивної спільноти, багата на технічні та специфічні вирази. Тому саме задля компетентності в німецькій спортивній мові використовуються англізми, що допомагають точно передати відповідні предмети, процеси.

Отже, багато нових технічних термінів впроваджуються у сучасну мову спорту саме в англомовних країнах, це, в свою чергу, призводить допливу англізмів на сучасну німецьку мову спорту. Йдеться насамперед про соціальне забарвлення німецької спортивної мови. Деякі англізми проникають та асимілюються у німецькій мові, з'являються у німецькомовних словниках. Процес англомовного запозичення зумовлює також появу цілої низки змішаних лексичних сполук: поєднання двох і більше термінів з англійської та німецької мови. Через те, що у ЗМІ

відображається спортивне мовлення спортсменів, зрозумілим є використання англійзмів у публіцистичних текстах.

Висновки до розділу 2

У другому розділі проаналізовано головні особливості німецької мови спорту, словотворчі можливості англійзмів, які проникають у сучасну німецьку мову спорту. Найпоширенішим засобом аналізу англійзмів слугують засоби масової інформації. У 21 ст. зростає роль і значення спортивних інтернет-видінь.

Найчисельнішою групою запозичених англійзмів, що функціонують у сучасній німецькій мові спорту, виступають іменники. Субстантивні англійзми зберігають флективні елементи мови.

Найпоширеніми іменниками серед англійзмів, які вживаються у німецькомовному спортивному дискурсі, є іменники чоловічого роду. У спортивних інтернет-виданнях багато англомовних запозичень зберігає свою первинну форму.

Багато англійзмів є багатозначними в мові свого походження, тобто мають декілька значень. У німецькій мові англомовне запозичення часто отримує нове значення. Для більшості англійзмів у німецькій мові існують відповідні еквіваленти. Найчастіше використання англійзмів відбувається в тих випадках, коли мовцю необхідно замінити багатослівну фразу задля експресивності вираження та мовної економії.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі, присвяченій аналізу комунікативно-прагматичних особливостей англізмів у сучасному німецькомовному дискурсі, дійшли наступних висновків:

Дослідження впливу англомовних запозичень на німецьку мову постійно перебувають у полі зору науковців. Про необхідність спостереження та вивчення сучасного стану впливу англійської мови на німецьку мову у різних напрямках постійно наголошують німецькі лінгвісти. Йдеться про необхідність встановлення ступеню цього впливу у різних предметних галузях, частотності вживання англізмів у різних німецькомовних дискурсах.

Причини зростання кількості англізмів, що функціонують у німецькій мові, вбачають у глобальних економічних і культурних контактах між різними народами. Процес глобалізації зумовлює створення єдиної культурної спільноти, до гармонізації вокабулярів європейських мов.

Дискусійним і сьогодні залишається в лінгвістичній літературі питання визначення понять «запозичення», «англомовне запозичення». Традиційно запозиченням вважають прийняття (*Übernahme*), переміщення (*Versetzung*), перенесення (*Transfer*). Процес і результат запозичення важко розрізнити, оскільки сам процес неможливо досягнути безпосередньо. Саме поняття «англомовне запозичення» є для багатьох суперечливим, оскільки англійська мова має різні форми свого існування, а саме: регіональну, національну і міжнародну форми і зараз поширена по всьому світу. Визначення поняття «англізм» є проблематичним, оскільки під цим поняттям можуть бути об'єднані різні мовні одиниці.

У рамках нашого дослідження для аналізу англомовних запозичень використовуємо термін «англізм» (*Anglizismus*) як загальне поняття задля визначення усіх форм англійської мови.

У лінгвістичній науковій літературі спостерігається як позитивне, так і негативне ставлення до англізмів, які функціонують у німецькій мові. Сьогодні жодна група іншомовних запозичень не збільшується так швидко, як саме група англословних запозичень. Зазвичай англізми вживаються у тих сферах, де відсутні німецькі еквіваленти, або є необхідність називати нові предмети або явища. Хоча запозичування часто не є гострою необхідністю, вони допомагають збагатити мову та точніше структурувати словниковий запас.

З'ясовано, що спортивний дискурс сьогодні розглядається як певний тип соціально зумовленого мовлення. Цей дискурс пов'язаний з природними потребами людини у фізичній активності та змаганнях. У наукових дискурсивних розвідках (М. Bues, М. Hoffmann) під поняттям *Sportsprache* розуміють триєдність різновидів цієї мови, що мають комунікативний вимір: а) технічна мова спорту, б) спортивний жаргон, в) мова спортивного репортажу. Кожен з цих структурних елементів має свої особливості.

Спортивні репортажі у ЗМІ – це лише один із видів спортивної комунікації серед багатьох інших. Важливо звернути увагу на різницю між об'єктом спілкування як зовнішнім по відношенню до тексту фактором і темою тексту як внутрішній розмір тексту. Спортивний репортаж як особливий вид текстової комунікації з'являється в різноманітних формах: друковані газетні чи інтернет-статті, у вигляді прямих трансляцій, або запису, у вигляді різних типів текстів і стилів тощо. Отже, мова спортивних репортажів не є однорідною.

Технічна мова спорту, так як і спортивний жаргон характеризується характерними лексичними одиницями. Мова спортивних репортажів містить шаблони для функціонально відповідної стилістичної організації всіх видів прийомів у тексті. Йдеться про мову тексту та такі текстові

елементи: мовні засоби всіх рівнів мовної системи, друкарські, просодичні та позамовні засоби.

Відомо, що домінування Англії з 19 ст. у багатьох сферах життя зумовило вплив англійської мови на словниковий склад німецької мови. Зростаюча популярність у Німеччині англійських видів спорту (*football, basketball, boxing*) сприяла появі у німецькій мові багатьох технічних термінів у галузі цих видів спорту.

Футбольна мова, як різновид спортивної мови, має власні характерні особливості технічної мови, вона характеризується спеціальним словником. Популярність цієї гри у Німеччині зумовлює частотність спортивних публікацій, присвячених футболу. Варто зазначити, що на початку 20 ст. були спроби (Konrad Koch „*Deutsche Kunstaussdrücke des Fußballspieles*”, 1903 р.) замінити англійські футбольні терміни німецькими еквівалентами. Таким чином, з'явилися німецькі еквіваленти футбольних термінів, які вживаються і сьогодні: *Mittelstürmer, Stürmer, Tor/Mal, Schiedsrichter, Eckball, Halbzeit, unentschieden, Freistoß, Anstoß, Strafstoß, abseits, abgeben, zuspieren*. Однак непоодинокими є випадки, коли німецькі еквіваленти з часом виявляються слабкішими, ніж англізми. Йдеться про такі слова, як *Captain, Team, Couch, Trainer*, що вже зарекомендували себе в спортивній мові та увійшли до вокабуляру сучасної німецької мови.

Мову преси можна розглядати як показник використання англомовних запозичень у сучасній німецькій мові. До однієї з причин частішої появи англізмів у масмедійному дискурсі, відносять поширену практику серед репортерів – використання іноземних джерел (особливо з англомовних країн).

Як засвідчують численні опитування, сьогодні зростає роль і значення спортивних інтернет-видінь у процесі отримання необхідної спортивної інформації. Матеріалом нашого дослідження були відібрані

публіцистичні тексти спортивного дискурсу, розміщені на сайтах німецькомовних інтернет-видань «*DAV Panorama*», «*Sport Bild*», «*Kicker*», «*11 Freunde*». Ці інтернет-видання мають найвищий тираж у Німеччині, отже, охоплюють широку цільову аудиторію.

Проведений аналіз англізмів, які уживаються у зазначених спортивних журналах засвідчив, що застосування англомовних запозичень обумовлено соціально-психологічними факторами. Іноді багато існуючих у німецькій мові термінів замінюються навмисно на англомовні запозичення, що й призводить до високої частотності вживання англізмів.

Частота вживання англізмів у проаналізованих текстах спортивних інтернет-виданнях зумовлена тематикою спортивних подій, про які повідомляється у спортивних статтях. Зазначаємо, що всі проаналізовані нами журнали охоплюють схожі предметні теми, мають приблизно однакову частку вживання англізмів. Відмінності полягають у стилістиці спортивних публікацій. «*Sport Bild*» як бульварний журнал характеризується простішою мовою та коротшими реченнями, ніж «*Kicker*». Це можна розглядати як причину вищої частки англізмів, що функціонують у «*Sport Bild*».

З'ясовано, що найпоширенішими англомовними запозиченнями, які використовуються у текстах зазначених спортивних інтернет-виданнях, є іменники чоловічого роду (*Trainer, Training, Profi, Sport, Star, Team, Ticket, Torwart*), що слугують мовній економії, експресивності та варіації вираження спортивною мовою. Поширеними за структурою є складні іменники-англізми, що функціонують у німецькій мові спорту як німецькі слова (*Skitourengruppen, Skitourengehen, Scorerpunkt, Eishockeyspieler*), так і англійські слова (*Comeback, Team, Torwart, Tour, Srtar*). Деякі англомовні запозичення неможливо визначити за артиклем. Виділяють такі принципи визначення роду англізмів: прагматичний та семантичний. Англізми, що

походять від дієслів, є іменниками середнього роду. Англiзмами жіночого роду – це іменники із закінченням *-ion, -ity*. Множина англiзмів зазвичай утворюється за допомогою суфікса *-s*: *die Fans, die Stars, die Champions*.

Найчисельнішу групу англiзмів у спортивних інтернет-виданнях «*Kicker*» та «*Sport Bild*» становлять змішані композити (*Champions-League, Champions-League-Gruppenphase, Europa-League, Rasta-Point-Guard, Scorer point*).

Запозичені англійські дієслова можуть змінюватися за правилами німецької граматики (до допомогою суфіксів *-en, -n*).

Запозичені англiзмовні прикметники функціонують у текстах сучасної німецької спортивної мови предикативно (вони не змінюють своєї форми), та атрибутивно, інтегруючись до німецької флексійної системи

Основними шляхами інтеграції іношомовних запозичень є орфографія відповідно до вимови мови оригіналу та адаптація вимови до написання мови оригіналу.

У центрі сучасних лінгвістичних наукових розвідок, присвячених аналізу особливостей функціонування англiзмовних запозичень, знаходяться комунікативно-прагматичні особливості англiзмів. Найголовнішою функцією є номінативна функція необхідності назвати нові предмети та реалії, збагачення процесу комунікації. Наступною функцією англiзмів в німецькій мові спорту є економії у мовленні

У сучасних німецьких спортивних публіцистичних текстах інтернет-видань англiзми виконують стилістичну функцію: англiзми використовуються задля колориту, експресивності вираження, оцінюючи при цьому предмет або явище з позитивного та негативного боку. Точність і стислість вираження відіграє у спортивній мові велике значення. Задля створення сенсаційних вражень репортери часто застосовують вражаючі,

експресивні комбінації саме за допомогою англізмів (найпоширеніше застосування у заголовках статей).

Проведене наукове дослідження не вичерпує всіх аспектів обраної проблеми. Перспективним вважаємо подальше крос-культурне дослідження особливостей функціонування англізмів у німецькій та українській лінгвокультурах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авчіннікова Г.Д., Ставчук Н.В. Запозичення англійських термінів у німецьку мову. *Studia Linguistica*. Випуск 16. 2020. С. 9 – 20. URL: <https://doi.org/10.17721/StudLing2020.16.9-20>
2. Артамонова І. М. Інтернет як специфічний тип масмедійного тексту (на матеріалах українського сектору мережі). *Вісник СумДУ. Серія «Філологія»*. 2007. № 2. С. 5–9.
3. Архипенко Л.М. Англомовна лексика в сучасних українських медійних текстах (функціональний аспект). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 33 (72) № 6 Ч. 1 2022. С. 7 – 12. URL: <https://nfv.ukrintei.ua/view/602e6c4be9c40f749015a204>
4. Бондаренко К. Л. Лінгвокультурні особливості українського та англійського сленгу: Автореферат кандидатської дисертації. Донецьк: Донецький Національний університет, 2007, 19 с.
5. Гаврилюк О.О. Комунікативні стратегії і тактики спортивних коментарів. *Молодий вчений. Філологічні науки*. № 11 (63). 2018. С. 308-314. URL: <https://www.molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3477/3442>
6. Гойда О. Використання англіцизмів у сучасній німецькій мові. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 51, 2022. С. 243 – 249. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/51_2022/37.pdf
7. Горюнова М.М., Лобова О.К. Англіцизми в німецькій мові: аналіз медійного дискурсу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 33 (72) № 5 Ч. 1 2022. С. 159–163. URL: <https://nfv.ukrintei.ua/view/602e6c4be9c40f749015a204>
8. Рогова Л. В. Англіцизми в тексті німецькомовної реклами косметики. *Науковий вісник Волинського нац. ун -ту ім. Л.Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. Луцьк: ВНУ, 2010. Вип.8. С. 295–299. URL:

9. Письмак А.О. Прагматични й аспект англiзмiв у сучасному нiмецькомовному дискурси. *Магістерські студії*. ХДУ, 2023. URL:
10. Стишов О. А. Нові iншомовні слова в українськомовних ЗМІ початку ХХІ ст. *Studia philologica*. 2017. Випуск 9. С. 66–75. URL: <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/231>
11. Burmasova S. Empirische Untersuchung der Anglizismen im Deutschen. University of Bamberg Press 2010. 291 S. URL: <https://www.opus-bayern.de/uni-bamberg/>
12. Bues M. Die Sportsprache im Deutschunterricht. 1956, Bartels & Wernitz Verlag.
13. Bußmann H. (Hg.): Lexikon der Sprachwissenschaft. 4. durchgesehene und bibliograph. ergänzte Aufl. Stuttgart: Kröner, 2008. URL: https://cdn-publish.streetlib.com/previews/9783520452917_preview.pdf
14. Carstensen B. Evidente und latente Einflüsse des Englischen auf das Deutsche, in: Braun, Peter (Hg.): Fremdwort-Diskussion, München, 1979, S. 90.
15. Dankert H. Sportsprache und Kommunikation. Untersuchungen zur Struktur der Fußballsprache und zum Stil der Sportberichterstattung. – Tübingen: Tübinger Verein für Volkskunde, 1969. S.
16. Eisenberg P. Die grammatische Integration von Fremdwörtern. In: Sttikel. Berlin, 2001. S. 57 – 117.
17. Fink H. Amerikanismen im Wortschatz der deutschen Tagespresse dargestellt am Beispiel dreier überregionaler Zeitungen (Süddeutsche Zeitung, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Die Welt). München, 1970: Hueber. URL: <https://katalog.ub.uni-heidelberg.de/cgi-bin/titel.cgi?katkey=1031691>
18. Glahn R. Der Einfluss des Englischen auf gesprochene deutsche Gegenwartssprache: eine Analyse öffentlich gesprochener Sprache am Beispiel von „Fernsehendeutsch“. Frankfurt am Main, Berlin; Bern, New York, Oxford, Wien: Lang, 2000. S.

19. Hoffmann M. „Hurra, wir sind Fußballweltmeisterin!“ Die Sprache der Sportberichterstattung im Varietätenfeld des Deutschen. – In: Andrea Bachmann-Stein/Stephan Stein (Hrg.): *Mediale Varietäten. Gesprochene und geschriebene Sprache und ihre fremdsprachendidaktischen Potenziale.* – Landau, 2009: Verlag Empirische Pädagogik, S. 241–267. URL: https://publishup.uni-potsdam.de/opus4/sport_online_31-47.pdf

20. Kettemann B. Anglizismen allgemein und konkret: Zahlen und Fakten. In: Muhr, Rudolf; Kettemann, Bernhard (Hrsg.): *Eurospeak: Der Einfluss des Englischen auf europäische Sprachen zur Jahrtausendwende.* Frankfurt am Main, 2004: Peter Lang, 55–86.

21. Koch K. Deutsche Kunstausrücke des Fußballspieles. In: *Zeitschrift des Allgemeinen Deutschen Sprachvereins* 18/6: 1903, S.169–172. URL: <https://d-nb.info/1138634247/34>

22. Polenz P. Fremdwort und Lehnwort sprachwissenschaftlich betrachtet. In: Braun, Peter (Hrsg.): *Fremdwort-Diskussion.* München: Wilhelm Fink Verlag, 1979. S. 9–31.

23. Schlick W. Diese verflixte englische Geschlechtslosigkeit. Zur deutschen Genuszuweisung bei neueren Lehnsubstantiven aus dem Englischen. In: *Muttersprache* 95. 1985, S. 193 – 221.

24. Schlobinski P. Keeper, Elf und Gurkenpass. (K)ein Wörterbuch der Fußballsprache. Dudenverlag, 2010. S. 8–9.

25. Schmitz Heinz-Günter (22.02.2017): Über die Sprachloyalität der Deutschen. URL: <https://vds-ev.de/denglisch-und-anglizismen/anglizismenindex/textbeitraege/>

26. Steinmetz S. Anglizismen. Der Einfluss des Englischen auf die deutsche Sprache. 2011. München, GRIN Verlag. URL: <https://www.grin.com/document/175276>

27. Yang W. Anglizismen im Deutschen. Am Beispiel des Nachrichtenmagazins *Der Spiegel*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1990.

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

28. DAV Panorama 4/2022 - Alta Via Alpi Biellese. URL: https://www.alpenverein.de/panorama/2022_04

29. DAV Panorama 5/2022 - Familien unterwegs. URL: https://www.alpenverein.de/panorama/2022_05

30. DAV Panorama 6/2022 – Weite Horizonte. URL: https://www.alpenverein.de/panorama/2022_06

31. DAV Panorama 1/2023 – Bühne frei. URL: https://www.alpenverein.de/panorama/2023_01

32. DAV Panorama 2/2023 – Grand Muveran. URL: https://www.alpenverein.de/panorama/2023_02

33. DAV Panorama 3/2023 - Wunderbar wild. URL: https://www.alpenverein.de/panorama/2023_03

34. DAV Panorama 5/2023. URL: https://www.alpenverein.de/artikel/sportkletterer-markus-bock_86349106-abf0-4f54-9a7d-2469cf71d185

35. Kicker. URL: <https://www.kicker.de/khedira-mehr-energie-auf-dem-feld-978292/artikel>

36. Kicker. URL: <https://www.kicker.de/goretzka-die-wollten-zeigen-wer-hier-chef-im-ring-ist-978185/artikel>

37. Kicker 76/2023 URL: <https://emagazine.kicker.de/de/profiles/6925623b4e1b/editions/e631ccd2b04849e825c3>

38. Kicker 78/2023 URL:
<https://emagazine.kicker.de/de/profiles/6925623b4e1b/editions/6d1991cf0365fb94df40>
39. Kicker 86/2023 URL:
<https://emagazine.kicker.de/de/profiles/6925623b4e1b/editions/c241b9d73f900fcfc24e>
40. Kicker 88/2023 URL:
<https://emagazine.kicker.de/de/profiles/6925623b4e1b/editions/2a8ebb2777ab64dbcfcd>
41. Kicker 89/2023 URL:
<https://emagazine.kicker.de/de/profiles/6925623b4e1b/editions/25de510a4231ebc14143>
42. Kicker 92/2023. URL:
<https://emagazine.kicker.de/de/profiles/6925623b4e1b/editions/e0b35ce2507b89bcfb51>
43. 11 Freunde. URL: <https://11freunde.de/startseite>
44. Sport Bild 12.10.2023. URL: <https://sportbild.bild.de/us-sport/nhl/nhl/eishockey-herausragender-leon-draisaitl-knallt-oilers-zum-ersten-sieg-85783224.sport.html>
45. Sport Bild 03.11.2023. URL:
https://sportbild.bild.de/fussball/international/fussball-international/geh-woanders-rumheulen-weltmeister-schiesst-gegen-matthaeus-85952928.sport.html?dicbo=v2EKyR2Bm&cid=kooperation.article.outbrain.desktop.AR_7.sportbild
46. Sport Bild 03.11.2023. URL:
<https://sportbild.bild.de/sportmix/handball/handball/home-49760070.sport.html>

47. Sport Bild 10.11.2023. URL:
<https://sportbild.bild.de/bundesliga/vereine/bayern-muenchen/tuchels-groesstes-sorgenkind-comeback-hoffnung-bei-diesem-bayern-star-86047548.sport.html>

48. Sport Bild 13.11.2023. URL:
<https://sportbild.bild.de/fussball/international/fussball-international/manchester-united-spieler-geben-ten-hag-rueckendeckung-fans-entdecken-hinweis-86081158.sport.html>